

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 4-1868)

Originalt emne

Borgervæbning

Borgervæbning/Borgervæbning i Almindelighed

Borgervæbning/Ordenskorps

Indholdsfortegnelse

- 1) [Byrådsmødet den 16. januar 1868](#)
- 2) [Byrådsmødet den 11. juni 1868](#)
- 3) [Byrådsmødet den 27. maj 1869](#)

Uddrag fra byrådsmødet den 16. januar 1868 - side 3

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 4-1868)

Ligeledes nedsatte en Comitee, hvortil valgtes Hammerich, Høyer og Wissing, til at undersøge Forholdet med hensyn til Borgervæbningsfondet, de Borgerkorpsets Musikkasse tilfaldende Mulkter og den aarlige Lønning til Borgerkorpsets Chef. (See Mødet 11. Juni 1868).

Uddrag fra byrådsmødet den 11. juni 1868 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 4-1868)

Fra den i Mødet 16. jan. nedsatte Committee var modtaget en Betænkning saalydende:

"Efterat den ærede Communalbestyrelse i sit Møde den 16. Jan. d. A. paalagt os Undertegnede at undersøge visse nærmere betegnede Forhold vedrørende den herværende Borgervæbning, have vi strax ladet os det være magtpaaliggende at tilveiebringe de forlangte Oplysninger; vi have imidlertid opsat at afgive Beretning om Resultatet af vor Undersøgelse, fordi vi have ønsket at afvente den i den nu afsluttede Rigsdagsfestion forelagte Værnepligtslovs Skjæbne.

som, hvis den var blevet vedtaget, paa Grund af de i sammes § 47 indeholdte Bestemmelser, vilde have udøvet en væsentlig Indflydelse paa Beskaffenheden af de Forslag, vi maatte ønske at forelægge Communalbestyrelsen. Da nemlig den citerede § bestemmer, at Tjeneste i Borgervæbningen i Almindelighed ikke skal kunne affordres Nogen, der henhører til Hærens Linie eller Forstærkning, altsaa regelmæssig indtil de Bekommendes 38te Aar, og da den allerhøieste Resolution af 8. Januar 1858 fritager Enhver for Tjeneste i Borgervæbningen, der har opnaaet det 40te Aar, saa vilde Vedtagelsen af Værnepligtsloven for Communalbestyrelsen efter vor Formering have afgivet en fuldkommen tilstrækkelig Anledning til gennem Justitsministeriet at andrage om fuldstændig Ophævelse af Borgervæbningen for vor Byes Vedkommende, hvor den mulige Nytte af et saadant Corps staaer i et aabenbart Misforhold til den Byrde, som derved paalægges vore Medborgere i Tiden fra deres 38te til deres 40de Aar. Omendskjøndt vi saaledes ikke tvivle om, at Ophævelsen af Borgercorpserne, hvor saadanne endnu bestaae udenfor Kjøbenhavn og Landets øvrige befæstede Pladser, forestaaer om kortere eller længere Tid, indsee vi dog det Unyttige i for Øieblikket at fremkomme med et dertil sigtende Andragende for en enkelt Byes Vedkommende, og troe vi derfor, at man for Tiden bør indskrænke sig til at foranledige saadanne foranstaltninger, hvorved Tjenesten i Borgercorpset for sammes Medlemmer kan blive saa lidet byrdefuld som muligt, og enkelte af de Ulemper afhjælpes, der nærmest have givet Anledning til Utilfredshed.

Med hensyn til de enkelte Punkter, om hvilke den ærede Communalbestyrelse har ønsket Oplysninger tilveiebragte, tillade vi og at meddele Følgende:

1. Aarhus Borgervæbningsfond eier for Tiden:

a. en af P. R. Grouleff heraf under 30. Decbr. 1847 udstedt og under 13. Jan.

næstefters thinglæst Panteopligation til Beløb 370 Rd. " Z.

b. Renter heraf siden 9. Febr. 1850, der paa Borgervæbningsfondets Conto aarligen er bleven indsat i den herværende Sparre- og Laanekasse. 176- 4

c. af sidstnævnte Beløb uopkrævede Renter indtil 11. decbr. 1867..... 76 - 89-

Summa.. 622 Rd. 93 z.

Fornævnte Panteobligation tilligemed Sparekassebogen Nr. 2,843 ere beroende paa det herværende Borgmestercontoir, og sees dette Fond i en Række af Aar, naar bortsees fra de paaløbne Renter, ingen Indtægt eller Udgift at have havt.

2. Aarhus borgerlige Armaturcommission, der har Borgerbevæbnings Munderings- og Armaturvæsen under sin Bestyrelse, har efter Contrabog Nr. 13,261, der opbevares af medundertegnede Garver Wissing, i Byens Spare- og Laanekasse indestaaende:

a. Indskud..... 166 Rd. 6 .

b. Renter heraf indtil 11. Decbr. 1867. 27-80-

Cumma.. 193 Rd. 86 -

Der aflægges af Regnskabsføreren et aarligt Regnskab over Indtægter og Udgifter, og det aarlige Overskud gjøres regelmæssig frugbringende ved at indsættes i Sparekassen. Til yderligere Oplysning tillade vi os at vedlægge en fortegnelse, som udviser, hvilke Munderings- og Armatursager samt Musikinstrumenter der for Tiden haves i Beholdning, og foreslaaes iøvrigt, at Armaturcommissionen opfordres til at afhænde de for Corpset ubrugelige eller casable Gjenstande.

3. Hvad angaaer Mulkterne til Musikkassen samt Spørgsmaalet om Nødvendigheden af at lønne Borgercorpsets Chef, saa have vi herom indhentet Capitain M. P. Rohdes Erklæring, som vi hoslagt lade følge tilligemed et Bilag. Heraf fremgaar det, at der ved det herværende Borgercorps udenfor de i de almindelige Love og Reglementer indeholdte Forskrifter siden aaret 1834 har været vedtaget og fulgt en Række af særegne Bestemmelser, som i enkelte Henseender, navnlig for Exempel Mulcternes Størrelse m. m., gaae udover, hvad der strængt taget kan siges at være hjemlet i Lovgivningen; under Henviisning til vore tidligere Bemærkninger om Sandsynligheden af Borgercorpsernes snart forestaaende Afskaffelse have vi dog ikke troet for Tiden at burde gjøre Indstilling om de nævnte Bestemmelser ligefremme Ophævelse eller om Inddragelsen af den Capitain Rhode som Commandeur for Borgercorpset tillagte Godtgjørelse af 200 Rd. aarligt, af hvilken han ifølge

Indenrigsministeriets Skrivelse af 26. juni 1858 har alle med Corpsets Indøvelse og Exersits forbundne og øvrige Kæmnerkassen tildigere i Anledning af Borgervæbningen paahvilende Udgifter. Da det imidlertid hovedsagelig er det hidindtil ved Borgercorpset fulgte Multsystem, der har givet Anledning til hyppigt gjentage Klager fra Corpsets Medlemmer, saa formene vi, at det vilde være rigtigt, om Communalbestyrelsen enten ved directe Henvendelse til Corpsets fungerende Commandeur eller gennem de foresatte Autoriteter vilde foranledige, at for Fremtiden

- a. Mulkterne for Udeblivelse fra exercits eller fra anden Tjeneste ved Borgercorpset ikke dicteres af Capitainen alene, men af denne i Forbindelse med Corpsets tvende Lieutenanter, hvorhos det bliver en Selvfølge, at den, der ikke vil underkaste sig Officerernes Afgjørelse har Recours til en paa lovmæssig Maade sammensat krigsret, og
- b. at der nedsættes en Committee, der hvert Aar efter Stemme flerhed vælges af Borgercorpset blandt dets egne medlemmer, og som det overdrages at modtage Multerne samt mulige øvrige Bidrag, een Gang aarlig efter endt Exerceertid at aflægge Regnskab og at tage Bestemmelse om de indkomne Penges Anvendelse i Corpsets Interesse."

Communalbestyrelsen tiltraadte Comittees Indstilling og anmodede den som at foranstalte de i Indstillingen nævnte cassable Armaturgjenstande bortsolgte og underhaanden at søge Forslagene angaaende Multerne gennemføre.

Corpsets fungerende Commandeur eller gennem de foresatte Autoriteter vilde foranledige, at for Fremtiden

- a. Mulkterne for Udeblivelse fra exercits eller fra anden Tjeneste ved Borgercorpset ikke dicteres af Capitainen alene, men af denne i Forbindelse med Corpsets tvende Lieutenanter, hvorhos det bliver en Selvfølge, at den, der ikke vil underkaste sig Officerernes Afgjørelse har Recours til en paa lovmæssig Maade sammensat krigsret, og
- b. at der nedsættes en Committee, der hvert Aar efter Stemme flerhed vælges af Borgercorpset blandt dets egne medlemmer, og som det overdrages at modtage Multerne samt mulige øvrige Bidrag, een Gang aarlig efter endt Exerceertid at aflægge Regnskab og at tage Bestemmelse om de indkomne Penges Anvendelse i Corpsets Interesse."

Communalbestyrelsen tiltraadte Comittees Indstilling og anmodede den som at foranstalte

de i Indstillingen nævnte cassable Armaturgjenstande bortsolgte og underhaanden at søge Forslagene angaaende Multerne gennemførte.

Uddrag fra byrådsmødet den 27. maj 1869 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 4-1868)

I Anledning af et Forslag fra Høyer om nu at gjenoptage Sagen om Borgercorpsets Opløsning, deri før blev stillet i Bero, indtil Værnepligtsloven var udkommen og den nye Ordning af Politiet traadt i Kraft, besluttede man at indhente Erklæring fra Politimesteren og Chefen for Brandcorpset.

